

Tertio III

16.01.2008
Page: 12

Circulation: 13000

a8557
529

TERTIO

ACTEURSCOLLECTIEF WUNDERBAUM OP ZOEK NAAR SPIRITUALITEIT

Religie in het openbare leven

KATRIEN VERREYKEN

• Theaterstukken over religie zijn weer 'in'. Dat bewezen eind vorig jaar de theatermonoloog *Missie* van David Van Reybrouck over een Vlaamse missionaris in Congo en het stuk *Winterverblijf* van Lotte van den Berg over geloof en rituelen. En het houdt niet op. Op 10 januari ging *Kamp Jezus* van acteursgroep Wunderbaum in première en vanaf 23 januari kunt u gaan kijken naar hun *Tien geboden - deel 1*.

Het acteurscollectief Wunderbaum is een Vlaams-Nederlands gezelschap. De acteurs maken per jaar één productie in het Productiehuis Rotterdam en één in het NTGent. Dit keer gaan beide producties de religieuze toer op. In het stuk *Kamp Jezus* dat op 10 januari in première ging, gaat het over de zoektocht naar christelijke zingeving (zie onderaan), in de *Tien geboden - deel 1* staan eeuwenoude christelijke wetten centraal.

Regisseur Johan Simons enceneerde in 2005 al *Die zehn Gebote* in de Münchner Kammerspiele en maakte een volledig nieuwe Nederlandstalige versie met Wunderbaum- en NTGent-acteurs.

• *Tien geboden* is een theaterbewerking van *Dekalog* (1988), de kortfilms van de Poolse cineast Krzysztof Kieslowski. Daarin portretteert Kieslowski alledaagse mensen die zich in het barre Polen van de jaren 1980 proberen staande te houden. Elk van die tien verhalen is gekoppeld aan een van de geboden en werpt de vraag op hoe houdbaar die eeuwenoude christelijke wetten nog zijn in de wereld zoals we die nu kennen.

De bewoners van eenzelfde mistroostig ogend flatgebouw in Warschau staan op een keerpunt in hun leven, we leren hen kennen op momenten dat ze met angst en verdriet te maken krijgen. Nu eens onbegrijpend, dan weer vol medeleven proberen ze greep te krijgen op hoe het leven zich aan hen aandient. Zo is er het verhaal over de verwarrende liefde tussen een vader en zijn dochter. Op kerstavond moet een man kiezen of hij bij zijn vrouw blijft of met een vroegere

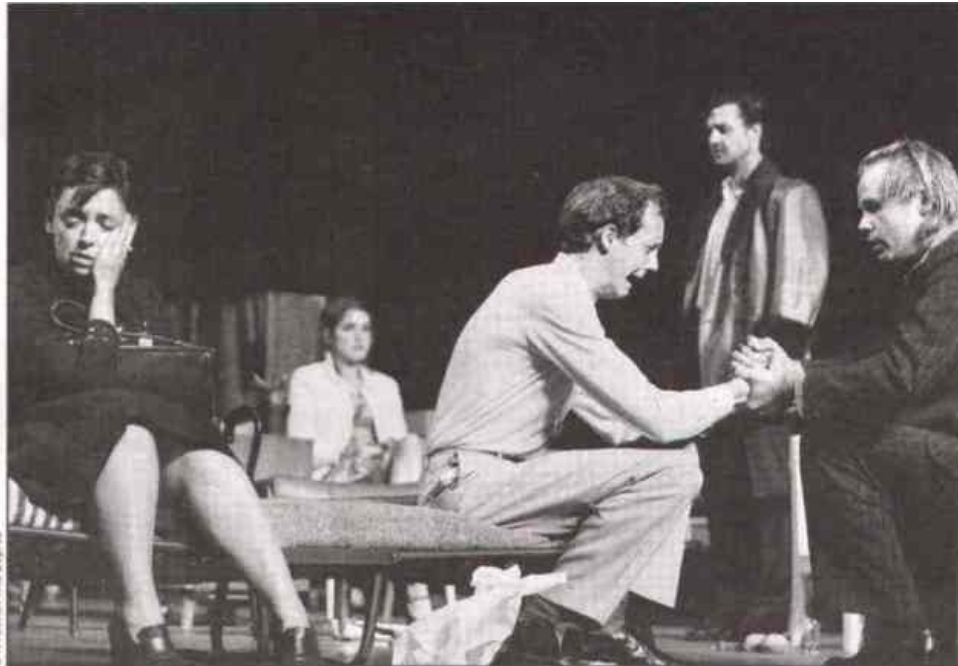
minnares meegaat. Een andere vrouw overweegt abortus van een buitenechtelijk kind, maar alleen als haar doodzieke man blijft leven.

„De mens is vrij,” vertelt de advocaat wiens cliënt ter dood is veroordeeld. De wetten zijn door de mens gemaakt om orde te scheppen, maar de mens is vrij te kiezen de wetten na te leven of niet. Maar de vrijheid om te kiezen, maakt de mens niet los van de gevolgen van zijn daden. De cliënt van de advocaat vermoordde op gruwelijke wijze een taxichauffeur. Vervolgens wordt hij zelf vermoord, maar dan onder de noemer 'rechtspraak'. Tot zover 'Gij zult niet doden.'

Een andere man zoekt zijn heil in de computer in plaats van in God. Zijn berekening dat het ijs sterk genoeg zal zijn om zijn zoontje te laten schaatsen, verhindert niet dat zijn zoon door het ijs zakt en verdrinkt. Een straf van God die niet alleen de vader raakt, omdat hij de computer als afgod vereerde, maar ook de vrome tante van de jongen die ondanks haar trouwe bezoek aan de kerk door dat verdriet wordt getroffen.

Wat kun je vandaag nog zeggen over de tien geboden? Dat was de centrale vraag bij het maken van de voorstelling. Je kunt de tien geboden zien als de laatste resten van een religieuze traditie die millennialang het morele kader van het westerse handelen bepaalde. Maar de decalogische verhalen van Kieslowski boden de theatermakers een ander perspectief. Het zijn herkenbare getuigenissen uit een complexe samenleving waarin goed en kwaad geen helder te onderscheiden begrippen meer zijn. Niet het gehoorzamen of het verzaken aan een morele richtlijn is

Uit: 'Tien Geboden'.

belangrijk, maar wel de verplichting telkens tot een moreel fundament voor het handelen te komen.

De verschillende episodes tonen hoe moeizaam dat gaat. De personages zoeken – vaak in onbegrip – naar een manier om echt contact met elkaar te krijgen. De verhalen beelden de tien geboden niet letterlijk uit, maar tonen hoe mensen werken aan een eigen *modus vivendi*, los van onwrikbare richtlijnen, vol compassie en deernis. De scène baadt de hele tijd in verblindend neonlicht. Goddelijke inspiratie of de verstikkende beklemming van onvermijdelijke dilemma's?

Door de moraal in het kleine te zoeken en doelbewust de kerk erbuiten te houden, behoudt *Tien Geboden* wel iets vrijblijvends. Bovendien is het soms lastig de abstractie van de geboden terug te vinden en wordt de voorstelling wat huilerig. Ondanks een uitstekende cast – met kleppers als Els Dottermans en Frank Fockety – beklijft het stuk niet

altijd. Simons had zeker meer kunnen filteren in de tekst, want niet alles draagt bij aan het doeltreffend neerzetten van de emotie en de sfeer.

Pas na de pauze – met 'Eert uw vader en uw moeder' en 'Gij zult niet doden' – krijgt de voorstelling spanning en gewicht. Vooral het laatste verhaal, de door Els Dottermans prachtig klinisch beschreven roofmoord en de voltrekking van de doodstraf op de dader is indringend. De voorstelling voelt weliswaar de tijdgeest aan en heeft zeker haar sterke momenten, maar maakt geen onuitwisbare indruk. **IT**

▲ INFO

Tien Geboden. Deel 1, 23 en 24 januari in de KVS in Brussel, tel.: 02/210.11.12.
5, 6, 7, 8, 12, 13, 14 en 15 maart in NTGent, tel.: 09/225.01.01.
18 en 19 april in het Toneelhuis in Antwerpen, tel.: 03/224.88.44.